

Papa Francestg sa drizza a l'islam

Messadi personal da gratulaziun

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Mardi, ils 6 d'avust èsi glina nova. Per ils muslims finescha lur il mais lunar da la curaisma islamica, numnà per tirc «ramazan». Davent dals 7 astgan pia ils muslims religius puspè mangiar e baiver durant il di.** Ins duai dentant avair gia vesì l'emprima farcla da la glina, sco cumprova ch'ins saja gia en il mais nov. Perquai vegn quella data annunciada mo cun la resalva «probablmain». Ils emprims trais dis suenter la curaisma èn en Turchia quels dal «Ramazan Bayrami», numnà era «Seker Bayrami» («Festa dal zutger»): «Il num deriva da las dultscharias ch'ins regala tradiziunalmain als uffants» (1). Lezza festa ha num per arab «Aid al-fitr» («Festa pitschna»); ins n'astga betg la confunder cun la «Festa gronda» u «Festa da l'unfrenda» (per tirc «Kurban Bayrami»), dus mais pli tard. La Festa dal zutger «dat l'occaziun a mintgin(a) da sa conciliar e da proclamar l'unitad da la 'umma', la cuminanza da l'islam (...) : Lezza engrazia a

Dieu per il dun dal cudesch songt, il Coran» (2).

Per il respect vicendaivel da las religius

Ma nua viva quella 'umma'? En Turchia, en Mali, en Indonesia, en Cosova... ma er en ils centers da fugitivs a Lampedusa e Chiasso, en las «banlieues» da Lyon e Paris. En milliuns: passa 4 en Frantscha ed en Germania, bunamain 3 en Gronda Britannia, 1,5 en Bosnia-Erzegovina ed en Italia euv. Dapi var 40 onns gratulescha il «Secretariat papal per il dialog tranter religius» a muslimas e muslims per l'«Aid al-fitr». Questa giada ha papa Francestg vulì firmar personalmain ses giavischs en l'emprim onn da ses uffizi. Quai ha Radio Vatican fatg a savair ils 2 d'avust: «Cardinal *Jean-Louis Tauran* ha declarà ch'i saja 'in'iniziativa tuttafatg personala' dal papa (...) e che lez haja vulì mussar 'ses grond respect per ils aderents da l'islam' (...). Quai aveva gia fatg papa Gion Paul II dal 1991, immediat suenter l'entschatta da l'Emprima guerra

dal Golf; el aveva admonì adumbatten cunter lezza guerra ed esprimì sia malencurada e solidaritad areguard las unfrendas da lezza guerra (...). Il messadi dal papa punctuescha oravant tut il 'respect vicendaivel' (...). Ins duai cunzunt 'evitar da beffegiar e d'umiliar las persvasiuns e praticas. Il papa ha appellà a muslimas e muslims da respectar ils aderents d'autras religius (...) e da garantir lur integritad fisica.» Era la gasetta dal di «Le Courrier» (Genevra) ha rapportà ils 3 d'avust da lez messadi; ella citescha papa Francestg : «Nus duain patratgar, discurre e scriver da tschel cun respect, evitond criticas malgistas u disfamantas, e quai adina e dapertut, (...) e respectar sia religius, sia ducrina, ses simbols e sias valurs» (p. 11).

1. Ralf Elger e Friederike Stolleis, *Kleines Islam-Lexikon. Quarta ediziun actualisada e schlargiada*. Minca (C. H. Beck, ISBN-10 : 3 406 545335 5) 2006, p. 351, chavazzin «Zuckerfest».
2. Didier Philippe, *Petit lexique des fêtes religieuses et laïques*. Paris (Albin Michel, ISBN 2-226-13631-2) 2003, p. 17, chavazzin «Aid el-Fitr».